

Hlavní stránka [Černá Hora](#)

Stručný přehled dějin Černé Hory

Převzato z: Etnické minority v Evropě / Petr Kokaisl. – Vyd. 1.. – V Praze : Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2014. – 438 s. ISBN 978-80-213-2524-1

V antickém období žily na území západního Balkánu illyrské kmeny, od 3. století př. n. l. můžeme datovat římskou nadvládu. Po rozdělení Římské říše se území dnešní Černé Hory stalo součástí Byzance. V 5. a 6. století přicházejí do této oblasti Slované, kteří vytvářejí v 10. století autonomní knížectví Dukla (v rámci Byzance). Knížectví se osamostatnilo, ale ve 12. století bylo začleněno do srbského státu jako provincie Zeta.

V 15. století se Zeta stala protektorátem Benátské republiky a od této doby se začíná užívat dnešní název Černá Hora (Montenegro). Na konci 15. století je území dobyto Turky, ale v málo přístupných horských oblastech se podařilo vytvořit státní útvar, fakticky nezávislý na Osmanské říši, kterému vládli knížata-biskupové. Hlavním městem se stala horská vesnice Cetinje.

Berlínský kongres (1878) přiznal Černé Hoře nezávislost a samostatný stát velice úzce spolupracoval se Srbskem. Během 1. světové války dobyla Černou Horu rakousko-uherská armáda, ale později ji obsadila armáda srbská. Po roce 1918 se Černá Hora stala součástí Jugoslávie. Během 2. světové války okupovala území Černé Hory Itálie a později Německo. V socialistické Jugoslávii stále probíhaly dohady mezi zastánci výraznější autonomie a zastánci prosrbského kurzu.

V rámci postupného rozpadu Jugoslávie byla Černá Hora nejdéle ve společném jugoslávském svazku se Srbskem, ale v roce 2006 na základě referenda došlo k jejímu osamostatnění.

Černá Hora byla na začátku 20. století jednou z nejzaostalejších zemí Evropy (výrazným konkurentem v předních příčkách zaostalosti jí byla i sousední Albánie). V rámci Jugoslávie patřilo černohorské hospodářství k nejméně produktivním. I v současnosti (měřeno hrubým domácím produktem přepočteným na obyvatele) se řadí Černá Hora na chvost evropských států (spolu s Makedonií, Srbskem, Albánií, Bosnou a Hercegovinou, Ukrajinou a Moldávií).

Na příkladu Černé Hory je možné pěkně ukázat, jak může být národnost velmi nestálou kategorií. Při sčítání obyvatel v roce 1909 se v Černé Hoře nikdo nehlásil k černohorskému etniku nebo k černohorskému jazyku – přestože se jednalo o Černou Horu, jazyk i etnicita byla srbská.

V černohorském školském zákonu z roku 1907 se v článku 13 uvádělo: *...děti našich občanů, kteří žijí trvale v Černé Hoře, musí navštěvovat státní nebo soukromou srbskou národní školu...* Článek 26 uváděl: *Na základní škole se učí tyto předměty: 1. křesťanské náboženství, 2. srbské dějiny, 3. srbský jazyk...*

To se ovšem zásadně změnilo po 2. světové válce, kdy byla vytvořena v rámci Jugoslávie svazová republika Černá Hora. V prvním poválečném sčítání obyvatel v roce 1948 se drtivá většina Srbů-Černohorců přihlásila jako Černohorci (98 %). Podobná nálada se projevila i v roce 1981, kdy podíl Černohorců dosahoval 95 %. K další výrazné změně došlo po roce 2000 (sčítání v roce 2003 a 2011), kdy se Srbové-Černohorci prohlašují jednak jako Srbové a jednak jako Černohorci, s lehkou nadpoloviční převahou Černohorců.

Národnostní složení země

Poslední sčítání obyvatel v roce 2011 přineslo obraz Černé Hory jako národnostně velmi promíchaného státu, kde hlavní etnikum – Černohorci – netvoří ani 50 % obyvatel státu (45 %). Z jazykového hlediska ovšem dostáváme podstatně jiný obrázek: Černohorci, Srbové, Bosňáci, Muslimové, do značné míry Chorvati, Srbové-Černohorci, Černohorci-Srbové, Jugoslávci a Bosenci hovoří fakticky jedním jazykem (přestože při sčítání obyvatel deklarují jazyky různé). Jejich souhrnný podíl dosahuje téměř 90 %.

Z náboženského hlediska se ovšem setkáváme s výraznější rozrůzněností :

- Na prvním místě stojí v Černé Hoře pravoslaví (72 % všech obyvatel), ke kterému se hlásí naprostá většina Srbů (97 %), a Černohorců (71 %).
- Na druhém místě je islám (19 % všech obyvatel), který je typický pro Bosence i Bosňáky (99 %), černohorské Romy (81 %), Albánce (74 %), ale hlásí se k němu i 21 % Černohorců.
- Třetí nejpočetnější náboženství je katolictví (3 % všech obyvatel Černé Hory). Katolickou víru vyznává 25 % černohorských Albánců a 3 % Černohorců.

Hlavní národnostní menšiny v zemi

Srbové. Druhou nejpočetnější národnostní skupinou v Černé Hoře jsou Srbové, i když z mnoha stran je možné se setkat se zpochybňováním označování černohorských Srbů jako národnostní menšiny – Černohorci jsou ztotožňováni se Srby. Rozdíl mezi Černohorci a Srby je v současnosti mnohem více politického rázu – příslušnost k srbské národnosti znamená deklaraci podstatně užších vztahů se Srbskem, může znamenat odmítání kodifikace černohorštiny jako samostatného jazyka a v náboženské oblasti může znamenat srbská národnost příslušnost k Srbské pravoslavné církvi. Vznik Černé Hory totiž s sebou přinesl i vznik nové národní černohorské pravoslavné církve, která ovšem není uznána ostatními pravoslavnými církvemi (podobný rozkol vznikl například na Ukrajině).

Muslimové (Bosňáci). Jedná se o obyvatelstvo hovořící slovanským jazykem, ale spojující svoji etnicitu především s islámem – při sčítání obyvatel se 99 % Bosňáků (5 % celkového obyvatelstva Černé Hory) hlásí k muslimské víře. Žijí na severu Černé Hory v oblasti Sandžaku kolem měst Rožaje a Plav. Vzhledem k hospodářským problémům sandžacké oblasti mnoho lidí tuto oblast z ekonomických důvodů opouští.

Albánci. Hlavní národnostní menšinou objevující se ve všech sčítáních celé 20. století i na začátku 21. století, jsou Albánci.

V předválečných sčítáních je počet Albánců odvozován podle počtu mluvčích albánštiny, v roce 1931 se ve sčítáních objevuje arnautský jazyk, v roce 1953 se objevuje etnonym Šiptaři. V roce 1991, 2003 a 2011 jsou uvedeny počty těch, kdo se přihlásili k albánskému etniku, počet mluvčích je mírně vyšší.

Černohorští Albánci se řadí především mezi Gegy. Přestože je počet černohorských Albánců poměrně nízký, tvoří kompaktní osídlení na jihu a jihovýchodě země a částečně na severu – Ulcinj (Ulqin), Bar (Tivar), Plav (Plavë), Rožaje (Rozhajë) a Tuzi. Ve městě Ulcinj tvoří Albánci téměř 3/4 obyvatelstva – zde je i sídlo Národní rady Albánců. O kompaktnosti albánské osídlení svědčí i skutečnost, že albánštinu přejímají i okolní etnika – počet albánsky hovořících osob je zhruba o 5-10 % vyšší než samotných Albánců).

Černohorští Albánci udržují dobré kontakty se severní Albánií (především s oblastí kolem města Skadar / Shkodër / Škodra na břehu Skadarského jezera). Přestože jsou černohorští Albánci nábožensky nejednotní (tři čtvrtiny jsou muslimové, čtvrtina katolíci), nikdy mezi nimi nedocházelo k výrazným náboženským sporům. Podstatně větší nesourodost panuje na politické úrovni – albánské strany jsou poměrně dost roztržité.

V 90. letech došlo k výraznému poklesu počtu černohorských Albánců převážně vlivem ekonomické emigrace.

Zobrazeno: 25 x

From:

<https://cesty.in/> - **Cestovatelské stránky**

Permanent link:

https://cesty.in/strucny_historicky_prehled_cerne_hory

Last update: **2024/05/30 18:51**

